

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 cor.
 pe 1/4 an 5 cor.
 și o jumătate 2 cor.

N-ri de Dumbrăvea pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

de un rând: pentru două săptămâni: a doua oară 12 rânduri; a treia oară 15 de fiecare publicare.

Astăzi abonamentele, cărți și lucrări se dau numai a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate

Scrisori extracoste nu se primesc

Concluziuni electorale.

Din datele electorale ce le-am cuprins în articolul «Alegerile în lumină geografică» rezultă înainte de toate că Maghiarii cred timpul sosit pentru a nu mai ascunde faptul, că ei sunt în toate părțile țării, în tot corpul națiunii lor străbătuți de politica kossuthistă. Bărbați de stat ca Széll, Andrassy, Wekerle, Apponyi și Bánffy au dat signalul pentru ca să se rupă masca și alegătorii maghiari din toate părțile s'au grăbit a răspunde, trimițând în parlament numai kossuthiști, disidenți și banffyști. Până și clericali, care își dobândesc mandatele lor de deputați mai ales dela Germanii și Slovaci catolici, au ținut să se asocieze cu kossuthiștii pentru ca evoluțiunea să reese și mai accentuată.

Al doilea fapt important, care rezultă din acele date este că părțile țării locuite de nemaghiari, dispun de 150 mandate, din care numai 10 au ajuns în mâni naționaliste și 140 au fost cucerite de guvern.

Este clar, că, dacă popoarele nemaghiare ar deveni stăpâne, peste aceste 140 mandate, rămase de astădată în părăsire și drept pradă agenților guvernului, situația Ungariei și a monarhiei ar fi astăzi mai puțin primejdioasă și mai puțin îngrijitoare. Tot atât de clară este, că nici una din naționalitățile Ungariei, nici Românii nici Slavii, nici Germanii nici Sașii, nu pot să spriginească nici direct nici indirect politica kossuthistă; din contră trebuie să i-se opună ei din răsunătorul pe toate căile și cu toate mijloacele legale. Căci politica kossuthistă are să forțeze maghiarizarea și mai tare și crează primejdii nouă prin slăbirea statului ungar și a monarhiei.

Implinim deci numai o datorință patriotică, când ne încercăm a cerceta dacă preste tot este cu putință în împrejurările de față ca naționalitățile să-și însușească pe sarama lor mandatele, cari de astă dată le-a smuls guvernul după o practică veche din mâinile lor pentru scăparea sa proprie.

Pentru a nu ajunge în cercetările noastre la rezultate numai teoretice, cari nu s'ar putea traduce în practică, scoatem din calculii noștri pe Ruteni și voim să considerăm pe Germanii din Ungaria, deși numărul acestora se urcă la 2 milioane suflete, numai ca un element de cartel electoral. Nici pe Sirbi nu-i vom pune alături cu Românii, deși ei formează în cele 3 comitate dela sud Bacs-Bodrog, Torontal și Timiș grupuri puternice, cari ar putea influența soarta alegerii în mai multe cercuri electorale. Ne mărginim a face calculii deocamdată numai cu Românii, Sașii și Slovaci.

Slovaci stăpânesc etnicește și cu numărul 7 comitate, cari aleg 27 deputați. Populația acestor comitate este de 95—98% slovacă. Dacă Slovaci ar intra în lupta electorală ar fi cu neputință ca toate mandatele

aceste să nu le dee la deputați naționali. Aci nici geometria electorală, adică formarea de cercuri în formă de fâșii prelungite, de colțuri etc., nu poate să atragă majoritățile neslovace și să schimbe rezultatul alegerii. Dar în realitate în aceste 7 comitate Slovaci nici n'ar avea contra cui lupta.

Căci numărul alegătorilor întrece cu mult numărul Maghiarilor cu femeii și copiii cu tot. În acele 27 cercuri electorale slovace sunt vre-o 65.000 alegători și numai 25.000 suflete de naționalitate maghiară. În alte două comitate la Nyitra și Bars cu 15 mandate Slovaci dispun de majoritatea absolută (82% și 68% Slovaci). Nu cunoaștem împrejurările locale de acolo, dar suntem în drept a presupune pe baza hărții etnografice, că prin luptă nu va fi greu ca cel puțin acele mandate cari au fost luate de astădată de contele Tisza să treacă la deputați naționali. Aceste 2 comitate au trimis acum în parlament 8 tiszaiști. În celelalte 4 comitate cu populație slovacă, în care Maghiarii dispun de minorități considerabile, în Gömör chiar de majoritate, nu punem socoteală nici un mandat slovac, cu toate că agenții guvernului au știut de astădată să dobândească cu voturi nemaghiare 9 mandate.

Românii au astăzi în parlament 8 deputați naționali și 7 guvernamentali. Întră și ceștii din urmă în calcul, fiind-că ei rețin mandate dela alegătorii români și credem că condescendența sau oportunistul lor nu este atât de larg ca să tragă și la carul kossuthist. Și ei vor trebui să-și lămuriască pozițiunea în fața unei noue situațiuni. Nu este nici cazul exclus ca totți 15 deputați români să se unească în anumite împrejurări. Afară de aceste partidul național dispune și de mijlocul «corecțional» ca în viitor să-i înlocuiască prin candidați naționali.

Luând de basă numărul deputaților tiszaiști eșiți la alegerile recente pe teritoriul locuit de Români, ar urma că Românii fie singuri, fie în cartel cu Germanii sau cu Sirbii ar putea primi încă 49 mandate. Lăsând deocamdată la o parte cercurile electorale, unde Românii numai prin carteluri, ar putea învinge, contăm la următoarele cercuri electorale situate în mijlocul unei populațiuni curat românești: Făgăraș, Dobra, Deva, Hunedoara, Hațeg, Abrud, Ighiu, Aiud, Alba-Iulia, Vințu de Jos, Ocna-Sibiului, Uioara, Făget, Caransebeș, Trăscău, Ludoș, Lăpușul-unguresc, Beclean, Sâc, Iclodul-mare, Sebeșul-săsesc, Cehul-Silvaniei, Pecica, Radna, Huedin, Gilău, Cojocna, Ugra și Celca. Aceste 29 cercuri electorale, cu cele 15 unde avem reprezentanți români, cu 35 cercuri slovacești și cu 14 sași dau 93 mandate. La mandatele săsești observăm că ele sunt sigure și pentru cazul când ar deveni opoziționiste. Căci o acțiune a guvernului contra lor poate să fie paralizată cu prisos prin voturile românești cu cari ar fi spriginite.

N'a intrat în calcul nici un mandat din comitatul Bacs-Bodrog, cu toate că astăzi este reținut unul de naționalistul Hodja și 7 de guvern; n'a intrat în calcul nici un mandat din comitatul Torontalului, cu toate că populația lui are numai 16% Maghiari, un mandat este reținut astăzi de sârbul Pavlovici și 7 de guvern; n'a intrat în calcul nici un mandat din comitatul Timișului, cu toate că are numai 8% Maghiari și guvernul a obținut 9 mandate. Prin o tactică electorală specifică localităților, fără îndoială, că și din aceste 25 mandate, cari n'au putut fi cucerite de kossuthiști și aliații lor, vor putea fi atrase în partea naționalităților. Mandatele, cari vor spori în acest mod numărul de 93, vor recompensa în parte eventualele nereușiri în alte cercuri. Intre cercurile electorale românești, sunt unele cari recer o deosebită îngrijire pentru ca biruința să devină sigură.

Se înțelege de sine că acțiunea electorală pentru întreaga țară, trebuie făcută de o mână și de un spirit, trebuie începută de pe acum și continuată în permanență, pentru ca viitoarele alegeri, ori când s'ar face ele, să nu fie earăși o surprindere. Înțelegerea între diferitele popoare n'ar putea se întâmpla nici o dificultate, dacă s'ar evita ori-ce discuțiune politică, și s'ar negocia numai afaceri electorale comune.

Un partid ne-maghiar cu 90—100 scaune în parlamentul ungar ar însemna ceva și ar împedea evoluțiunea kossuthistă. Să nu se scape din vedere că în același parlament mai șed și 40 Croați cari în cestiuni de drept public își au și ei cuvântul lor, care trage greu în cumpănă. Se ținem socoteală și de faptul important, că Coroana se opune și ea evoluțiunii kossuthiste și că Austria se pregătește a întâmpina primejdiile unui guvern kossuthist.

Acțiunea aceasta electorală, credem, că este o lucrare vrednică de sudoarea celor mai buni dintre noi, și ar merita spriginul tuturor, cari țin ca statul ungar să fie așezat pe temelii tari și sănătoase, ca monarhia habsburgică să-și păstreze locul între statele europene.

Mișcările din Creta. Se mișcă pământul în întreg imperiul otoman, unde locuiesc creștini. Nu numai bandele bulgare aprind focul nemulțămirii, Grecii din Creta încă nu se lasă mai pe jos. În săptămâna trecută în părțile vestice ale Cretei și în Isamo s'au descărcat mare mulțime de puști și muniție. Mercuri mai multe familii musulmane au imigrat în Canea. S'au împărțit proclamațiuni, în care se provoacă poliția franceză, ca să fie necredincioasă. Se țin adunări. S'au întâmplat încercări cu miliția. E generală dorința de a proclama uniunea Cretei cu Grecia. Totdeodată Grecii zic, că așteaptă hotărîrea marilor puteri. — Întrebarea e, că Turcia are lipsă de mișcarea asta, ori Grecia, s'au Cretanii? Fiindcă se poate, că Cretanii cred, că-i timp oportun pentru rupere, dar se poate, că și Turcia caută pretexte pentru a anexa din nou Creta.

Unitatea armatei.

Acesta este articolul final al unui autor pseudonim din „Woche“; subscrie: „Ein treuer Diener des Obersten Kriegsherrn und Besitzer der goldenen Tapferkeitsmedalle“, de unde se vede că-i militar vechi, dar în acest articol s'a cam încălțit, de-abinele, cu numărul unguirilor și cu politica ungurească, ear despre politica popoarelor ungurește negrăitoare n'are nici idee.

Dar să lăsăm să urmeză articolul, ca fiecare să-și poată face judecată proprie.

Continuă: „Ungurizarea instrucțiunii în școale, care abia din deceniile mai deaproape s'a încercat, (Nu este adevărat, Ungurii de când au descălecat aici și din nenorocire au dat aici peste Români, au început opera lor de ungurizare, dar 1000 de ani și-au risipit puterile înzadar, căci nu aveau nici numărul poporului Român, nici cultura lui, ear obiceiurile lor atunci încă selbatice n'au avut nici un succes. Sub jugul turcesc au fost și ei foarte mici, slabi și strâmtorați 170 de ani, și abia după desrobirea lor de jugul Turcilor prin Austria, au început să-și ridice earășii capetele, ca viperele cele veninoase. În 1849 detronară dinastia austriacă care i-a mântuit de jugul păgân și la 1867, dualismul îi înălță până în ceriuri, le dete pe nedrept puterea, hegemonia în mână, aceiași dinastie care înainte cu 18 ani fu declarată de neesistentă, în adunarea din Dobrișin, ear pe așa numitele „naționalități“ pe care Deák le-a botezat în perplexitatea sa așa, le proscriseră, și deteră Ungurilor dreptul să facă ce vreau cu aceste adunături de „naționalități“. Nota trad.) Ungurescul șovinism are menirea să susțină „focurile vestale“ a limbii ungurești în instituțiunile de cultură, pentru ca spiritul armatei să devină străin ungureștei armate. În contra introducerii limbii ungurești ca studiu obligat în școlile militare germane, n'am avea nici o îndoială (sic). Cu privire la instrucția feciorilor s'ar putea admite și învățarea celorlalte popoare, ceea-ce însă nu se poate pune în pracsă pentru-că în 3—4 ani de zile nu se poate presupune despre feciori că ar putea învăța 4—5 limbi naționale. (Asta-i un galimatias de cuvinte, pentru-că unde a găsit dl autor în Ungaria un regiment cu feciori cari ar vorbi 4—5 limbi diferite? Părerea aceasta este espectorare falsă a autorului. Not. Trad.)

„Cu atât mai puțină îndreptățire are ordinațiunea (ministrului de război, Not. trad), ca partea cea mare a studiilor, în școlile de cadeți pe teritoriul Ungariei, se propun în ungurească, prin ceea-ce se fac mari greutăți elevilor Nemți, Români și Sârbi. (Dar unde ai lăsat Slovacii și Sașii? Not. trad.). Despre aceasta dovedesc atestatele școlare de pe anul acesta.

IN DESPERARE.

Un vânt șuera a pustiu în întreg orașul. Frunzele oflitate, despicăndu-se de crengile pomilor, cădeau a lene în triste șoapte. Pe trotuar furnicau în sus și în jos fețe palide și îngândurate. Nu vezi față sănătoasă și frunte senină, ca la țaranul dela sate, ce trăește liber în natură. Nepăsători și mângâiați erau numai cei numiți „perde vară“, cari stăteau ca de obicei la răs-pântiile străzilor, făcând observări trecătorilor. Pentru ei nimic cinstit! Privirile lor sunt păcătoase, surisul mincinos și răutăcios, vorbele murdare, ca inima, din care isvoresc!

Lia, fica preotului din Satulung se măritase după Andromache, funcționar în orașul A. om cu bună stare, dar cu multe defecte. Patima pentru jocul de cărți de multe ori îi răpia nopți întregi din odihnă, ear beția îl făcuse bătrîn înainte de vreme.

Lia nu l'a avut drag nici odată, dar învățată fiind la supunere, n'a voit să calce dorința părinților ei. Astfel a devenit ea soția lui Andromache. Cugetase, că poate să va schimba el, poate să va mai lăsa din cele rele după căsătorie, cugetase ea, că toți tinerii sunt așa până trăesc zile fără gânduri serioase. Ș'apoi ce? Părinții au voit așa, ei doară nu doresc decât fericirea fetei lor. Se împăcase deci cu situația, muncia și făcea tot ce era bin, și tot ce învățase dela mamă sa, dar el adă la toate cusur, pentru el nimic nu putea face pe plac. Plăcere, veselie, el n'a aflat acasă în societatea soției sale.

„Cu acest pas se făcu o ruptură periculoasă în șirurile armatei comune și ce s'a ajuns prin toate acestea?

„Dorința crescândă pentru despărțirea de Austria, și tendința de a înființa un stat separat unguresc spre plăcerea partidului 48-tist, și spre disgutarea și descurajarea a celor 7 milioane de popoare negrăitoare (De unde a luat autorul; acest număr fals al popoarelor neungurești, sigur din statistica oficioasă falsă a statului unguresc, căci după cum știm noi, lucrul stă întors, 8 milioane de Unguri cu tot cu Jidovi și 11 milioane popoare fără de limba ungurească. Not. trad.), care și azi, din tradițiune, țin la monarhia habsburgică.

„Scopurile finale pe care le urmărește partidul 48-ist se resuma cu toate învârtiturile tactice a lor, în următoarele:

1. Statul unitar național unguresc cu tipus exclusive unguresc, de Austria legat numai prin „Uniunea personală“.

2. Nimicirea (Sprenzung, esplodarea) armatei comune prin înființarea unei armate independente ungurești cu limba și comanda exclusivă ungurească.

„Deoarece-ce însă Ungaria nu este în stare a ajunge scopurile acestea din mijloacele sale proprii, se vor duce în deplinire într'un timp mai îndepărtat.

„Decamdată se îndestulează numai cu limba de comandă și de serviciu și cu embleme și steaguri ungurești. — Introducerea organelor mai înalte ungurești: Comandamente de Corp, generali, oficeri de stat major și subalterni abia în 10 ani, în care restimp Austria ar avea să poarte spesele pentru armata ungurească. (Cvota).

„Opoziția, în beția biruinței ei neașteptate, pe care a câștigat-o la ultimele alegeri prin agitațiunii care n'au păreche, susține împreună cu disidenții și cu partidul poporal (unguresc) că momentul este favorabil de a nimici unitatea armatei comune stabilite în pactul din 1867 și de a o împărți în două părți naționale, una austriacă și cealaltă ungurească. — Dacă acest plan va deveni fapt, poziția de mare putere a Monarhiei și-ar găsi groapa și s'ar netezi drumul unei duzineșde state, care fiecare ar cere limba poporului său în armată.

„Ruperea Tirolului de sud, Triest și Dalmației ar fi atunci numai chestie de timp.

„Cu descompunerea armatei comune s'ar descompune și Monarhia austro-ungară, singuraticile părți ar fi espuse marilor puteri dimprejur: Germaniei, Rusiei (?) Italiei.

„Că prin această împrejurare este periclitat și viitorul Ungariei, cu aceasta conducătorii opoziției în Ungaria nu-și bat capul!

„Ei nu se gândesc că în jurul poporul unguresc locuesc popoare negrăitoare ungurește,

cari n'au voit să primească lucrurile pentru erau convingși că opoziția va aduce un dezastru prin machiațiunile ei, și să amărăscă viața Sale într'o etate atât de înaintată prin procaarea unei revolte?? (Bürgerkrieg! De unde are autorul cunoștință că au de gând să pretească când-va un Bürgerkrieg? !), care ar izbucnească în Ungaria îndată, când dualismul încheiat în 1867 ar înceta d'a mai funcționa.

„Cu adevărată îngrijorare privește armata comună în viitorul său.

„Prin introducerea instrucțiunii limbii ungurești în școlile militare, prin introducerea limbii ungurești în corespondența regimentelor — așa numite ungurești — și în fine prin transferarea multor oficeri de naționalitate ungurească în regimente cu limbă nemaghiară făcut un abis puternic nu numai în unitatea armatei comune, dar suferă și spiritul dinastic până aci în mod foarte simțitor în masă a ofițerilor.

„Devastările produse de maghiarizarea instrucțiunii în școale, voiesc acum să le întindă și în fortăreața (Bollwerk) Monarhiei, în armata comună, în care trebuie plantat spiritul, că Ungaria poate dicta Coroanei, și dacă împărăția Austriei nu cedează regelui Ungariei în pretensiunile Ungurilor, atunci armata-națională maghiară va trebui să se armeze în contra armatei austriace.

„Pentru-că opinia publică ungurească crede că regele maghiar este servitorul parlamentului unguresc, căruia îi este permis și chiar îndatorat a sancționa, ceea-ce un conte Albert Apponyi, în acord cu soții săi problema hotărăsc.

„Ungaria și Monarhia austro-ungară la o întorsătură de drum, pe care se va încheștia: „a fi sau a nu fi“.

„De fapt este numai o parte minimală a poporului maghiar băștinaș, care caută să arde drepturile sfinte ale Coroanei, partea cea mare trează așteaptă cu nerabdare „cuvânt mântuitor“, prin care se va restabili ordinea stat și grațitudinea față de monarhul iubit.

„Tot stă încă armata comună, fortăreața și puternică, dar nu-i iertat să se clineze la baza ei de esistență, dacă voiați ca fenomenul Monarhiei austr-ungare să nu se dărîmă.

„Die Woche“ adaugă:

„În anul 1848 Croații credincioși împărățului și Austriei ajunseră înaintea porților Veneției, a cărei burgesime sub terorismul aștepta eliberarea ei. În același timp ministerele unguresc trimise peste Leitha o armată compusă numai din Unguri, care aveau menirea vină într'ajutor revoluționarilor din Viena, cari purtau Messahauser și Bem comanda să se împreune cu dânsii. Scopul Ungurii

Daseră vremuri rele! Risipeala lui Andromache a lăsat puțină urmă din averea lui. Lia vedea, că nu o să ducă la bun sfârșit negrijea, și nesocoteala bărbatului ei. Voia să-l capaciteze, încercă să-l abată, dar toate sforțările erau zadarnice.

În una din sări Andromache venise mai de timpuriu acasă ca de alte dată. Lia nu gătase încă de ale mâncării. A fost destul, ca din acest motiv el, bărbatul unei femei, să-și descarce tot veninul sufletului lui păcătos.

Lia nu i-a zis nimic, a tăcut, numai ochii erau muiați în lacrimile durerii sufletului ei nefericit. Ura lui din acea sară s'a repetat și ea tot n'a zis nimic, ei în inima ei cernită a ascuns toate.

Era luna lui Novembre din anul al treilea al căsătoriei sale nefericite. Bărbatul nu dase pe acasă de două zile, își găsise tovarăși de pănura lui, în acăr societate însă el perduse și ultimul ban ce-l avuse.

Era după prânz. Lia își aștepta bărbatul îngândurată în chilia ei de lucru modest arangiată. Nu dormise, de când bărbatul nu venise acasă. Era îngrijorată și neliniștită. În aceste momente de zăpăcială i-se înșira întreaga tinereță cu idealurile și visurile ei de fericire!... Afară vremea era posomorită, ca sufletul ei. Un sgomot la poartă, o trîntitură aspră de ușă dă de veste soșirea bărbatului. Intră în odaia ei.

— Soție am pierdut tot! Am să vând și bijuteriile tale, ca ultima încercare.

Lia a sărit să-l oprească, l'a rugat, i-a căzut în genunchi, dar el preocupat numai de patima sa, a respins-o, a lovit-o în față, și-a plecat.

Lia rămase ca înmărmurită, simțise în ea un gust sărat de sângele ce-i svăcni din gura... s'a cutremurat! A pus funda la grumază ridicat șorțul la ochi și după un suspin a ieșit la stradă! S'a uitat în laturi!... A la stânga, pe unde se plimbau mai mulți, dar ea vedea nimic, nu auzia nimic. Să ducea în repezi, însă nu știa unde. Câte un pierdere făcea haz pe conta ei.

— „Știm noi, unde merge... o cunoaștem — răsuna în urma ei, dar ea nu auzea și nu vedea nimic în juru-i, se ducea în pași repezi, însă nu știa unde...“

Din strada principală a dat în dreapta la alta lătralnică îngustă. A ieșit afară din oraș, malul drept al Murășului.

Păsările ciripeau sburdalnice printre frunzele ciupilite de frunze... Opuzderie de dau tircoală prin frig de iarnă. Murășul încet și liniștit, ca pașii omului împovărat de cina anilor. S'a uitat câte-va clipe la lucrurile și-a desfăcut funda, se întoarce spre răsărit când trei cruci...“

Undele apei se linișteau, acoperind unu suflet pierdut.

Petru E.

Un sfat pe zi.

Frumsețea ideilor produce singurătate. Pe Bach poți să-l cânti mediocru, pe Beethoven poți să-l indici numai, și muzica lor tot rească va fi.

era să ajungă armata împărătească între două locuri spre a se retrage spre Moravia. Asta era pofta Ungurilor, dar principele Windischgrätz și banul Jelacic nu vrură s'o priceapă aceasta. Principele ținea ocupate mahalele Vienei până pe Glacis, atacă banul, ajutat de cavaleria Locotenent-mareșalului de câmp Lichtenstein, respinse peste Leitha armata ungurească care înaintase până la Manswört și Schwechat, sub comanda generalului românului reneșat Moga. Împăratul ajuns în strămoare prin războiul ce-l purta cu Italia, fu necesitat a chema trupe rusești în ajutor contra Ungurilor.

În Italia se băteau soldații popoarelor nerăitoare ungurești: Români, Croați, Sârbi și Slovaci cu bravură, pe când Ungurii și-au întors armele lor contra Austriei, care în ochii lor era un spin, și plebea ungurească împreună cu aristocrația lor cari detronară dinastia la Debrețin au dus lucrurile așa de departe în cât s'au unit cu Prusienii (Nemții de nord din Germania de azi. Not. Trad.) adunând Legionii ungurești puse la dispozițiunea Prusienilor.

Conducătorii lor reînnoiră scenele din trecut, când cu Rakoczy, Tököly, Zápolya și alți soți de principii, se împreună cu Turcii și atacară din dos trupele împărătești, cari voiau să elibereze Ungaria.

Klapka a organizat la granițele Sileziei și Boemiei legiuni ungurești, dar n'au avut curajul să intre în acțiune.

După dezastrul dela Königrätz, se începea luștii Beust, fostul ministru al Sașilor. Acesta vră să aducă Români și Sași din Transilvania în parlamentul Austriac, apoi se hotărî pentru dualism. Se împărțim monarhia în două părți, cu constituțiune separată, zise Sasul circumspect, în partea vestică să preie Nemții conducerea, ear în cea estică Ungurii și amândouă părțile să se contopească într'un stat comun. Și acest pamfletist pusă baza dualismului, care azi se află în agonie, și n'a adus nici un bine pentru nici o parte a Monarhiei, din contră ură și discordie între toate popoarele conlocuitoare.

Deak îi dete organizarea, earăș într'un mod Unguresc. Armata comună rămase neatinsă, dar află cu cale a răpi independența Transilvaniei și jertfi popoarele nemaghiare: Români, Nemți din Bănău, Sârbi și Slovaci molochului și grandomaniei acelu popor, care de atâtea ori a călcat credința cătră casa de Habsburg. Și pentru toate concesiunile aceste ce le-a făcut Coroana Ungurilor, astăzi aristocrația ungurească secundată de o parte neînsemnată a poporului unguresc vreau cu toate mijloacele iertate și neiertate să nimicească armata comună.

Acelaș.

CRIZA.

— 28 Martie.

Majestatea Sa azi n'a primit pe nimeni, Sa odihnit.

În forul prim al evenimentelor stă audiența de ieri alui Széll Kálmán și sosirea lui Szögyény-Marich în Budapesta. Eri primisem și noi informațiunea particulară că Széll Kálmán ar fi primit în secret încredințare dela Rege. S'a dovedit însă că vestea nu coresponde adevărului. Széll n'a primit primit și nici imbiat n'a fost cu vre-o misiune. În șirul audienței, s'a putut însă și acest complice alui Apponyi întru crearea stărilor actuale convinge, despre intrasigența Monarhului față de pretenziunile șoviniste, față de veleitățile coaliției.

Pe Szögyény-Marich îl amintesc ca pe șeful viitorului minister birocratic. Alții susțin însă c'a fost chemat numai pentru a da informațiuni. Se zice că Monarhul dela dînsul voește să cunoască opiniunile tovarășilor din tripla alianță, despre criza ungară și consecințele ei.

Szögyényi pe orizont.

Contele Szögyény-Marich, ambasador în Berlin, a sosit Duminecă seara în Budapesta. Imediat după sosire, s'a dus în Casina națională unde a întâlnit pe mai mulți corifei.

Întăiu a conferat cu contele Khuen-Héderváry. A discutat apoi vreme mai îndelungată cu Darányi și cu Széll.

Sosirea lui Szögyény a dat ansă la cele mai contradictorii interpretațiuni. «Nue Freue Presse» scrie un articol de fond și salută-n Szögyény pe bărbatul atât de dorit, care va face lumină. Szögyény ar forma un cabinet birocrat, care ar conduce o vreme oare-care frînele guvernării. Majestatea Sa, afirmativ a apelat la Szögyény pentru cuvântul, că pe dînsul îl cunoaște străinătatea și prin urmare dînsul oferă garanța că și în situația schimbătă spiritul guvernării Monarhiei rămâne acelaș. Pe de altă parte și înăuntru li-s'a părut persoana sa destul de populară, ca să nu i-se privească ministerul de oare-care încercare absolutistică, ceea-ce nu este în planul nimărui.

Szögyény la Majestatea Sa.

Ambasadorul Szögyény-Marich a fost primit azi în audiență care a durat peste o oră. Audiența — precum s'a declarat însuși ambasadorul către un jurnalist — a avut caracter curat informativ și că Monarhul nici n'a avut în gând să-l dea lui misiune, pe care și de altfel n'ar fi primit-o.

Prezidiul Dietei la Majestatea Sa.

Prezidiul Dietei — Iuszt Gyula președinte, Bolgár Ferencz și Rákovszky István vicepreședinți — eri dimineață și-au făcut reverința la Majestatea Sa, care și-a exprimat speranța, că prezidiul în ori-ce împrejurare, în cercu-l de competență să procedeze conform legii. Majestatea Sa, s'a întreținut cu toți trei.

O nouă ștra.

Cine să fie noul mentor? Puțini vor fi auzit de șeful de secție din ministerul de externe Mérey Kajétan pe care iaima ultimă l'a scos la suprafață. Afirmativ și Szögyény pledează pentru aceasta combinație. Programul de activitate al noului guvern ar fi după posibilitate a se stabili în conțelegere cu toate partidele.

Răsboiul ruso-japonez.

Japonezii înaintează în continu, ear Rușii nu pot. se poate, nici nu vreau să dea pept cu Japonezii, silindu-i să se opriască. După telegramele din urmă Rușii ar fi dispuși a părăsi și linia de fortificații Sungari. În cazul acesta soarta celor din Vladivostok va fi pecetluită. Adevărată emigrare de popoare s'a pornit din Carbin spre Ircuț. Caracteristic e pentru încrederea în sine a Japonezilor, că mareșalul Oyama a telegrafat guvernatorului chinez din Chirin, că în 10 Aprilie va fi acolo cu armata. China începe să iasă din poziția-l neutră. Iuansikkai, sub-rege pacilian, de altcum cunoscut japonofil cât de curând se va întâlni cu Oyama, ca să se înțeleagă cu el asupra Mandșuriei și probabil compromisiul, ce se va încheia, va fi antirus.

Intreagă presa e plină cu vești despre pace cari însă oficios atât de Japonezi, cât și de Ruși se desmint. Sfaturile în Tarskoie-Seło se țin zilnic. Răsboiul se va continua.

Înaintarea Japonezilor.

— 27 Martie n.

Lipsca Două armate japoneze înaintează spre nord dealungul căii ferate: o coloană puternică japoneză și-a îndreptat drumul spre Zizikar și dimpreună cu ea o însemnată divizie își are drumul spre est.

Pare temeinică știrea, că *corpurile de armată japoneză vor să pună mâna pe calea ferată Carbin-Vladivostok.*

Alegerea de protopop sîrb în Arad.

Raport special.

— 27 Martie n.

Considerând importanța, ce o are în biserică gr.-or. postul de protopop atât din punct de vedere ierarhic, cât și politic, nu putem înregistra fără nițel comentariu alegerea, ce s'a făcut la frații Sîrbi.

După constituția bisericii sîrbești la alegerea de protopop ia parte fie-care comună din tract trimițând doi delegați; un preot și un laic; dar majoritatea o formează reprezentanții centrului, în cazul nostru Arad, așa că numărul votanților e destul de considerabil. La alegerea din Arad 105 a fost numărul celor îndreptățiți să voteze.

Alegerea promitea să fie interesantă cu atât mai mult cu cât chestia și publicul fusese preparat de ziare: ba se zicea, că și Tomić ar fi venit, ca să sprijinească candidatura lui Bojidar Popović, preot din Neoplanta. Afară de aceste, șanse mai aveau dela început Stanco Jupansky, administratorul de până acum al tractului și Ilija Beleslijin, preot din Timișoara. Se mai zicea, că nu ar rămânea fără voturi nici părintele Petrović, care înainte de votare însă și-a retras candidatura. Alți cinci candidați repășiseră de mai de vreme.

După oficierea obiceiului serviciu divin din partea d-lui protopop al Timișorii și comisar consistorial Ioan Novacović, asistat de preoții Petru Agrima și Nicolae Celeketici în școală s'a început actul alegerii sub prezidența dlui Nicoae Stanković, directorul căilor ferate din loc. S'a cetit rescriptul consistorial ce ordonă alegerea, legile ce au să se observe în decursul alegerii etc. A urmat apoi verificarea credenționalelor după comune, s'a stabilit numărul celor prezenți în 104 și după-ce s'au ales bărbați de încredere; Petru Agrima, Ferdinand Mita și Izidor Vidulović s'a suspendat ședința pe zece minute.

* * *

Animația era mare. În deosebi aderenții lui Jupansky fără întrerupere strigau: „Trăiască Jupansky!“, așa că dela început s'ar fi putut conchide, că el va eși învingătorul la voturi, deși auziam pe unul zicând: „vorbese oamenii și aclamează, dar își vor da votul după propria-le convingere“. Se mai accentua de unii, că Jupansky e cel mai calificat: a studiat teologia în Cernăuți, a absolvat dreptul la Budapesta și și-a continuat studiile la Athena cu rezultat strălucit; că a fost profesor de teologie în Srajevo din 1897—1900, când a fost numit protopop și a fost distins cu permisia de a purta nabaderniță, ce distinge pe dignitarii bisericesti.

Imediat după redeschiderea ședinței, Dr. Illici, avocat neoplantan a anunțat retragerea lui Popović. S'a început apoi votarea. După centru au votat comunele una după alta: unul singur venit după terminarea votărei a fost respins, iar o bilă, pe care numele lui Beleslijin era scris greșit, a fost nulificată. Dl Stanco Jupansky a întrunit 56 voturi, iar dl Ilic Beleslijin 47 voturi, va să zică nici unul din candidați n'a întrunit două terțialități din voturile date, drept aceea din acești doi candidați va alege episcopul din Timișoara. Șanse mai multe în urma calificăției superioare și majorității voturilor pare a avea candidatul Stanco Jupansky, care și ca administrator ca om cult și cu manieri fine și-a câștigat stima cunoscuților. Episcopul timișorean însă va ști, de care din cei doi e lipsă în Arad.

Actul alegerii a decurs în regulă și petrecut de entuziasmul curios nu numai al partizanilor candidaților, ci și al poporului, ce în curte și pe strade aștepta rezultatul. Dintre ai noștri am văzut în sala de alegere pe P. Cuv. Sa Dl Roman Giorogariu, Rev. domn prot. Popović și dl Dr. Botiș.

* * *

Două lucruri am remarcat la frații Sîrbi și adevărat, că în formele constituționale n'au rutină, ceea-ce e prea natural, fiind-că n'au viața constituțională, ce noi o avem; a doua oară, că nu stă bine, când o adunare bisericască, cum a fost și acest sinod electoral, e condus de un laic, fie acela chiar și de o poziție atât de distinsă, cum e dl Stanković, director al căilor ferate,

fără cruce, nici evanghelie pe masă; căci numai așa s'a putut întâmpla, de în plenu sedinței ne pomenirăm, că încep domni să aprindă la țigărete, chiar și preoții... Are și constituționalismul nostru multe defecte, dar tot stă mai presus, ceea-ce numai atunci o știm aprecia, când vedem defectele altora.

Să mi se permită încă o mică, ultimă considerație: Lupta electorală a avut la spate politică: Popovici, candidatul radicalilor n'a răușit, căci radicalii din Neoplanta au luat lupta contra celorlalți candidați liberali; fără succes însă, fiindcă Neoplanta e prea departe de Arad. A învins sentimentul și tendința de a nu pretera pe fii diecesei și a importa la posturile fruntașe oameni străini.

DIN ROMANIA.

Răspunsul M. Sale Regelui la adresa Camerei. M. S. Regele, avind în stînga pe A. S. R. Principele Ferdinand, Moștenitorul presumpțiv al Coroanei, a primit erii, în sala tronului cu solemnitate obișnuită, față fiind domni ministri și Curtea regală, biuroul și comisiunea Adunării deputaților însărcinată a prezenta M. Sale Regelui Adresa de răspuns la Mesagiul Tronului.

Di Gligorie Triandafil, președintele adunării, dete cetire Adresei, după care Majestatea Sa răspunde următoarele:

*Domnule președinte,
Domnilor deputați;*

„Sentimentele de devotament ce mi-le arătați din partea Camerei deputaților, deșteaptă în sufletul Meu un viu răsunet de recunoștință.

„Tot așa de viue 'Mi este mulțumirea de a putea constata că Camera, — în cea dintâiu rostire a voinței sale, — afirmă necesitatea de a urma opera de consolidare a gospodăriei noastre de Stat prin alcătuirea unui budget bine echilibrat, și de a păstra Țării o deplină și adevărată neatârnat economică prin finance sănătoase.

„Sunt de asemenea, încredințat că veți asigura în toate ramurile organismului nostru politic statornicia și cumpăneala cari sunt cele mai sigure cheazăi de propășire și de întărire a instituțiilor.

„Cu privire la măsurile de luat spre a pune pe iubiții noștri țăranii la adăpostul nevoilor secetei, nu Mă îndoiesc că veți și a coresponde adevăratelor dorințe și trebuințe ale Țării.

„Patrioticul interes ce purtați armatei și jertfele ce vă arătați gata a le face pentru neîncetata ei întărire, 'Mi dovedesc eu prisos cât de pătruși sunteți de ocrotitoarea ei menire în viitor ca și în trecut și de încrederea cu care dînsa merită a fi înconjurată.

„Urez ca lucrurile D-Voastră să dea roade binecuvîntate spre înălțarea scumpei noastre Patrii și din tot sufletul vă mulțumesc pentru călduroasele mărturisiri de dragoste ce ni-le aduceți Reginei, Mie și Familiei Mele“.

Masa studenților din Năsăud. Mulțumită publică.

La apelul lansat de corpul profesoral dela gimnaziul sup. fund. din Năsăud, nisuița de a înființa și la acest gimnaz un fond pentru „Masa studenților“ continuă a afla răsunet îmbucurător atât la particulari, cât și la corporațiuni. Abia au trecut trei luni dela publicarea apelului și deja s'a adunat la contribuiri benevole suma de 2.200 cor. așa că conferența profesorală a fost în stare să-și inaugureze cu începere dela 1 Martie a. c. „Masa studenților“, la care au fost primiți gratuit deocamdată 8 elevi gimnaziiști, vrednici de ajutorare.

Toți acești elevi sunt plasați cu prânzul la un loc, plătindu-se pentru masa tuturor din fond 100 cor. la lună, adică câte 12 cor. 50 bani pentru unul.

Ordinea la masă și modul de prevedere al elevilor stă sub controla direcțiunii gimna-

ziale, respective a membrilor corpului profesoral.

Aducem și la acest loc tuturor spriginitorilor mesei studenților noștri cele mai călduroase și sincere mulțămite pentru viul interes, ce au binevoit a arăta față de cauza noastră umanitară și culturală, rugându-i să ne păstreze valorosul lor sprijin și pentru viitor. Iar pe accia, cari n'au răspuns încă la apelul nostru îi rugăm, ca popularizând în cercul cunoștințelor lor idea umanitară a „mesei studenților“ să contribuie și să îndemne și pe alții ajertși pentru ușurarea neajunsurilor tinerimei noastre școlare vrednice de ajutorat, cunoscut fiind fiecare dintre noi enormele greutate cu care o parte din elevii noștri dela școale — și din întâmplare de cele mai multe ori, elevii cei mai buni, — trebuie să se lupte chiar din cauza neajunsurilor de traiu în decursul studiilor, resimțind mult din ei în întreaga viață lor consecvențele firești ale eșovării spirituale și ale nutririi insuficiente în viața de student, adică în etatea, în care — fiind fizicul în dezvoltare — fie-cine are trebuință de cele mai nutritoare alimente.

Lăsăm să urmeze mai la vale numele tuturor acelor, cari au binevoit a contribui la fondul mesei studenților din Năsăud dela lansarea apelului până la datul de față:

Dr. Nic. Hângănuș, medic în C-prund 10 cor.; Constantin Pop, preot în Feldru 3 cor. 40 fileri; pe lista lui V. Gr. Borgovan, prof. 236 coroane; Grigoriu Neamțiu, Oct. Doce, Octavian Scridon, Ioan Sângeorzan câte 2 cor.; Vasile Neamțiu, Ioan S. Scridon, Toader Scridon, Leon Onițiu câte 1 coroană; Societatea de împrumut și păstrare din Feldru 20 cor.; Tr. Mureșianu 40 fileri; Vasile Neamț 20 fil.; Greg. Costinaș 20 fil.; M. Pollák 10 cor.; Al. Candale, magistrul silvanal 100 cor.; Em. Ungureanu adv. în Timișoara 20 cor.; Dr. Petru Tigle 20 cor.; Fl. Cocian avocat în Cehul-Silvaniei 10 cor.; Dr. Al. Pop, candidat de avocat 4 cor.; Dr. Mihaiu Pop, avocat 2 cor.; Oraviciana 30 cor.; Emil Marica, farmacist 66 cor.; Mai mulți inteligenți din Năsăud întru memoria judeului de tablă Vasile Pap 44 cor.; Dr. Alexandru Pop și d-na Maria Dr. Pop 100 cor.; Dr. V. Onișor 34 cor.; Anton Precup, preot 10 cor.; Ioan Marta, preot 5 coroane; Ioan Georgiu, canonic 20 cor.; Moldovan T. preot 2 cor.; Dr. Victor Bojor 10 cor.; Dr. Octavian Domide, canonic 103 cor.; 4 anonimi 10 cor.; Ioan Corbu în Bistrița 50 cor.; Solomon Haliță 578 cor.; Teodor Marțian, notariu 10 cor. Iosef Wagner 5 cor.; Vartolomeiu Șorobetea 3 cor.; Al. Mărcuș 2 cor.; Iovu Flore 1 cor.; Al. Gagea 2 cor.; Al. Flore 1 cor.; Terente Ionel 1 cor.; Precup Buia, Pavel Șirincan, Ioan Agagan, Ilie Mărcuș și Al. Dărăban câte 2 cor.; Egri M. și Al. Strimbu câte 1 cor.; Văd. Larionessi 20 cor.; E. Fetti 10 cor.; Piros A. 5 cor.; Schenker M. 5 cor.; Fr. Müller 20 cor.; Szakács György 20 cor.; V. Petri 10 cor.; Const. Moldovan 5 cor.; Anton Hangea 5 cor.; Pungutz G. 3 cor.; pe lista dlui Eliseu Dan, preot în B-susenț 21 cor.; Al. Haliță prof. 11 cor.; „Schintea“ institut de credit și economii 10 cor.; Pe lista Nr. 220 au contribuit: Dr. Al. Andressi medic în Românpetre 10 cor.; George Farca 1 cor.; Nic. Țintariu 20 fil.; Ștefan Zsivan 40 fil.; P. Crăciun 40 fil.; Vich. Cuzma 40 fil.; Ioanichie Neagoe, paroh 3 cor.; Sim. Secheșan 1 cor.; Svetislav Smederevatz 5 cor.; Petru Murgu, paroh 1 cor.; Al. Brădean, Des. Engelhardt, Sagajcsan, P. Stoica, I. Gașpar, Bortoșiu, Ilie Bojiu câte 1 cor.; Sentinela, Șt. Popa, Dr. Victor Mihailoșiu câte 2 cor.; G. Ortopan 30 fil.; Svetislav Iovanovic 1 cor.; „Steaua“ institut de credit din Petrovasello 5 cor.; Ciril Deac, vicar și soția Rafila născ. Popescu 100 cor.; G. Vertic, pretor 7 cor.; Dr. Al. Davidu, adv. 10 cor.; Victor Petri 16 coroane.

Năsăud, la 25 Martie 1905.

Direcțiunea gimnazială.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 28 Martie 1905.

— Sedința de Sâmbătă a Academiei noastre. Sâmbătă la o oră și-a ținut Academia biceșnuită sedința publică.

Savantul nostru istoric, dl N. Iorga a dat o comunicare foarte interesantă despre „Erechul patriarhal Nichifor Dascălul și relațiile cu țara noastră“.

Călugărul Nichifor, care a trăit în secolul XVI-lea era originar din Thessalia și era un mare patriarhal metropolitan, Eremia. Savantul de prima clasă, om dotat cu mare dibăcie științifică, el a fost amestecat de aproape în toate evenimentele principatelor române și a fost primul protector al lui Aron-Vodă. Tot el a provocat naufragiul prințului Petru Cercel.

Exarchul Nichifor s'a luptat din toate puterile pentru a combate propaganda catolică în Moldova și s'a nisuit a apropia țările române patriarhalul din Constantinopole.

— Banffy candidat de deputat. Civiștii din Szeghedin, o parte și credem o minoră parte dintre dînșii, precum s'anunță, au candidat baronul Banffy, în moștenirea lui Tallian, care, se știe, obținând două mandate, a renunțat la cel din Seghedin. O deputațiune va merge la Budapesta, să-i ofere acum o nouă candidatură. Intr'una din zilele viitoare va deslășura apoi programul, cunoscutul său program: cu „politica 48-istă pe bază 67-istă“.

— Teatru românesc în Sas-Sebeș. În Sas-Sebeș am primit un placat anunțând organizarea reprezentațiune teatrale: Duminecă 12 Aprilie st. n. 1905 dă bursierul „Societății de teatru român“ Zacharie Bărsan cursul unui grup de diletanți, o Reprezentațiune teatrală în sala cea mare dela Hotel „L'Europe“ din Sebeșul-săseș. Program: „La turnul gurele“ scenetă în versuri de V. Alexandru; Soanele: Adele. — Horcea. — Doctorul. — Declamație. „Carliani“ comedie-vodevil de C. Gruși. Venitul curat e destinat pentru fondul duvelor și orfanilor de meseriași al Reuniunii „Andrei na“. Cassa se deschide la 7 ore, începutul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: locul I. 1.50 Cor.; locul II. 1.20 cor.; locul III. 90 fil. loc de stat și galerie 60 fil. Bilete se vând spre vânzare în prăvălia d-lui V. Săbăduș și în le cassă.

— Tisza și Wekerle. Ultimul prânz de la castelul din Buda, are un episod interesant. La poarta palatului regal s'au întâlnit Tisza și Wekerle, președintele judecătoriei administrative și s'a început între ei următorul dialog: — Tisza: — Zise cătră Wekerle făcând aluzie la faptul că Wekerle, e atât de multe ori amintit drept cel care a furat portofoliu:

— Ei, când facem schimb de dame?

— S'a terminat carnavalul.

— Revista lui Gorki. Nu peste multă vreme apare revista „Russkia Jizn“ („Viața rusă“) carei principal fundator și colaborator e dl Gorki. În un anunț apărut zilele trecute dela revista dă de știre, că din „împrejurări neprevăzute noua povestire a lui Gorki nu va mai apărea în primul număr, ci ceva mai târziu.

Ceea-ce a scris adică Gorki în temniță a fost confiscat de poliție.

— Restaurațiunea Camerei advocatilor. Duminecă, înainte de a începe Camera advocatilor din Arad și-a ținut adunarea de restaurare, interes deosebit s'a manifestat deastă dată partea membrilor. Adunarea a fost prezidată de Dr. Szalay Károly președintele Camerei. O discuțiune interesantă s'a iscat în jurul unei puneri de a se lua pași contra unui sub-judecator se poartă injust față de avocați. S-a primit soluțiune, ca să se intervină în afacere la minister de justiție Restaurațiunea, făcută cu votare următorul rezultat: Președinte: Szalay Károly; vice-președinte: Péterfy Antal; Secretar: Schütz Henrik; Cassar: Dr. Mandl Vilmos; Membrii ordinari în comisiune: Dr. Parecz Béla; Membrii extraordinari: Avarffy Ferencz, dr. Czédly Károly, dr. Köp...

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare exclusiv dela magazinul de stote pentru domni, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricați engleze din patrie și de Brünn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

SPECIALITATE de STOFE ENGL. COLORATE PENTRU VE...

... Petru Truția, dr. Mittler Izidor, dr. Ștefan Pop, dr. Priegl István. Suplenți: dr. Králitz Lajos, dr. Kell Lipót, dr. Salay Károly jun. și dr. Jan Suci.

— Regat bulgar. O foaie din Viena din ziar sigur aduce știrca, că principele Ferdinand în călătoria sa la Londra, Paris s'a străduit să pregătească calea diplomatică a unui înființând regat bulgar. El a spus, că compromisul din Herzegovina s'a dovedit neajutorat și că de aceea sările din Macedonia sunt și acum tot atât ba poate chiar mai turbure, decât în trecut. Guvernul turcesc în continuu aduce trupe din Asia în Europa, ceea-ce e o directă amenințare a Bulgariei. Se poate preintimpina un război, ori rezoluție prin ridicarea Bulgariei la rangul de regat, prin autonomizarea Macedoniei după chipul creștel sub un guvernator. Propunerile principelui Ferdinand — se zice — regele Eduard s'a primit cu plăcere și și Loubet a arătat deosebit interes, când a convorbit cu Ferdinand.

— Alterego al moștenitorului de tron. Acum câteva luni în orașelul sârb Obrenovaț descepe un tânăr cadet lumea a crezut, că e moștenitorul de tron. Inzadar a protestat el și tovarășii lui; au fost siliți să ia parte la un solemn banquet dat în onoarea lor. N'a ținut însă mult glorioasă rătăcire. Au fost duși în Belgrad, ca să se judece.

— Era grevelor. Nu de mult au scris despre grevele din Arad, Seghedin. Acum ni-se spune, că în Chichin a-mare iarăș croitorii crezând, că salariul lor de acum nu corespunde cerințelor timpului, s'au pus în grevă. S'au început deja și încredințele de a-i împăca, ceea-ce — se crede — a peste mult va și succede.

— Căsătoria regelui spaniol. Se vede, că regele Alfons vrea cu ori-ce preț să se însoare. Sărele au făcut atâta larmă, că 'n fine s'a decis el foarte serios. Mai întâi a voit să ia de nevestă pe fata arhiducelui Frideric, care-i era vecheoră. Papa însă nu s'a învoit. Acum se svese, că s'a început tractări în chestia principesei Connaught, Patricia.

— Deschiderea tunelului Simplon. După informațiile cele mai recente în prima Octombrie s'a deschis comunicația canalul Simplon. Până până, se crede, toate lucrările, ce-s în restanță vor face. În ziua deschiderii în Lausanne și Milano vor fi mari festivități.

— Cea mai nouă senzație din Louvre. Luț „Evening Standard“ i-se vestește din Paris, că s'a constatat falsitatea unei tiare, ce era considerată cea indiană și drept un juvaer vechi indie, pe-cum mai înainte s'a dovedit, că coroana așa numită a lui Saitaphernes încă e falsificare. Într-un colț ascuns al tiarei s'a descoperit adevărul unei firme parisiane de juvaere.

— Locuitorul criptei. Se anunță din New York următoarele:

În Brooklyn a murit un comerciant cu numele Ionatau Reed, care după nume nu era cunoscut în întreagă America. El a locuit opt ani zile în cripta, unde femeia sa își dormia somn de vecei. El adevăc nebul credea în ideea, că aparate încălzitoare ar fi în stare să redea soarelui viața: a aranjat cripta deci cu cele mai posibile aparate de încălzit. Mauzoleul a fost foarte foarte comod și cu o pompă esorbitantă. Cum câte-va zile Reed a fost aflat mort în criptă.

— Cyrano nu e din Gascogne. Frumosul din Gascogne, care a furnizat atâți soldați în Franției, a pierdut una din frumoasele I posibilități. S'a constatat adevăc, că chiar Cyrano dl Bergerac, care era considerat drept fala Gasconiei, s'a născut acolo. Scrutarea științifică a discepu frumoașă poveste și a dovedit, că Cyrano e de origine din Paris Profesorii Gapon și Flessis au ocupat detaiaș cu chestia aceasta și au scris despre ea o voluminoasă carte, în această carte s'a arătat el următorul pasagiu din „Chronique Mécanique“ din secolul XVIII:

„În 7 Septembrie 1707, a fost arestat din cauza purtare-i imorale individul de cincizeci ani Pierre de Cyrano și a fost dus la Bastille. Un judele Argenson l'a ascultat a spus că e el însuși Abel Manvières Cyrano și nepotul aceluși Cyrano de Bergerac, care a scris versuri. Cyrano de Bergerac s'a născut în Paris și după Pierre de Cyrano a fost botezat în biserica Saint-Nicolas de „Champs“.

Cei doi savanți s'au interesat să afle matricele amintitei biserici, dar numele în original, nu mai e, nu Pau aflat. Au găsit numele de Cyrano însă într'un extras. Cercetările lor ulterioare au clarificat, că Cyrano de Bergerac, mo-

delul veseliei gascoqneice a fost un parisian și pronumele II derivă dela o moșie de lângă Paris.

— Substitutul. Barbierul parisian Paul Mahot trebuia să meargă la deprindere de arme pe douăzeci și opt de zile și adevăc 'n provincie. Înainte de plecare s'a dus însă la colegul său Arthur Canat și i-a zis următoarele:

— Dragă Arthur, știți, că eu trebuie să plec acum la deprindere de arme. Afacerea o să mi-o conducă în vr'un chip calfa; asta nu-mi dă bătaie de cap. Nu știți însă, ce să fac cu soția mea. Mi-e teamă, că se va plictisi prea rău și multa supărare îi va cauza vr'un morbo; știți, cât e de gingașă? Eu deci...

— Decii? — M'am gândit la tine. Ești încă burlac, n'ai nici — un lucru și 'n timpul liber mi-ai putea distra soția. După amiază poți merge în Bois, sara la teatru, câte odată poți prânzi la noi? Cred, că societatea ta va alunga uritul nevastei mele.

Canat după ceva chibzuială a primit ofertul. Ce s'a întâmplat după aceea, toți pot să bănuiască; numai Mahot n'a bănuit nimic. El numai atoncl a știut, ce s'a întâmplat, când cu permisia colonelului său a putut veni pentru câțeva vreme acasă; s'a convins, că Canat l'a substituit prea bine. De năcaz sârmanul om ia împușcat pe amândoi.

— Statistician curios. Statisticienii sunt oameni foarte curioși. El vreau să știe tot și cu încăpăținare voese să tragă din tot concludit. Un statistician englez s'a pus să caute țeara — bine înțeles în lumea civilizată — care are mai mulți oameni, ce umblă desculți.

Această țară foarte fericită, — ori nefericită, unde papucarii trebuie, că nu fac multă ispravă, e Porto Rigo.

Englezul nostru pretinde, că starea economică a unei țări se poate prețui după numărul locuitorilor, ce au oroare de papuci, ori cisme. Din o populație de 900.000, numai 200.000 poartă încălțăminte. Dintre cei din urmă 50.000 cumpără câte o păreche de încălțăminte la an, 50.000 două părechi, 50.000 trei părechi și 500.000 patru părechi; peste tot 500.000 de părechi încă de încălțăminte se vind la an.

— Cimiterul elefanților. Suindu-te până la izvorul lui Uganda și Nilului superior, majorul Pawel Cotton din Northumberland a descoperit un cimiter de elefanți.

Această necropolă, care până acum a fost considerată ca imaginară, e situată la picioarele unui lung lanț de munți, brăzdați de numeroase ape. Acolo de secolii au murit uriașii creațiunii.

La început terenul e acoperit de o mulțime de schelete de pachyderme, smietric aranjate, care oferă ochiului un spectacol impresionant și neuitat.

Neguțătorii arabi cunosc de multă vreme acest cimiter.

— Aurul în Europa. Un fenomen financiar — poate unic până acum în analele istoriei economice — se petrece în timpul de față.

Deși cei doi ani din urmă au fost răi, și în special cel trecut, deși dela 1898 două războaie nouă, — cel cu Buri și războiul ruso-japonez — au înghițit și înghițit milioane pe fiecare zi, nici odată însă, ca acum, n'a fost banul mai puțin.

La 9 Martie, Banca Angliei a scăzut scontul privat de 1% la sută.

La Banca Angliei stocul metalic în aur a fost, în Ianuarie, de 29.9 milioane livre sterline. În Februarie s'a mai adăugat în stock încă zece milioane liv. st., așa în cât aurul s'a ridicat aproape la 40 de milioane de liv. st. adevăc la un miliard.

Pe piața Parisului aurul era în Ianuarie și Februarie patru miliarde 800 de milioane, iar argintul două miliarde 100 de milioane.

În total, la Londra, în Bancă, și la ministerul de finanțe, aurul se ridică la două miliarde 725 milioane, iar argintul la 595 de milioane.

Cu toate acestea la Clearing House în Februarie s'a făcut transacțiunii în aur, prin cecuri, de 301.252.000 liv. st., adevăc 7 jumătăți miliarde!

Valoarea aurului produs în 1903 a fost de 65 de milioane de liv. st., iar în decursul anului trecut a fost de 74 milioane de liv. st., în total 139 de milioane de liv. st. adevăc aproape 3 jum. miliarde de lei.

— Pier salcâmi... Acum trei ani toate piețele Aradului au fost plantate cu salcâmi. Planul și

faptul a fost primit cu plăcere, considerându-se urmările igienice, și și poate mulți cu jale au petrecut dispariția ploilor de pe piața Boros-Béni. S'au constatat însă în timpul din urmă lucruri triste... acății sunt mâncași de vermi, și deci probabil piețele vor trebui să fie din nou plantate cu arbori.

ECONOMIE.

Arad, 28 Martie.

Adunarea generală a «Albinei» din Sibiu.

Sâmbătă, la 25 c. s'a ținut a XXXII-a adunare generală ordinară a primului și celui mare așezământ financiar al nostru în prezența a 51 acționari, cari au reprezentat 1678 acții în 343 voturi.

Adunarea generală a fost prezidată de presidentul consiliului de administrațiune dl Iosif St. Șuluțu; ca notar a funcționat dl D. Rațiu, iar ca verificatori ai procesului verbal și tot-odată scrutinatori la alegere au fost numiți d-nii Dr. Miron E. Cristea și Dr. Cornel Diaconovich.

S'a primit raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere fără nici o modificare, s'a aprobat bilanțul anului de gestiune 1904 și s'a votat atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere absolutoriu pentru gestiunea lor în anul expirat.

Profitul net de Cor. 245.471.84 fil s'a hotărât a se distribui, conform propunerii direcțiunii, precum urmează:

Dividendă și supradividendă . . . C.	168.000—
18% tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor	33 384.96
Remunerațiunii funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor	2.280.—
Pentru scopuri culturale și de binefacere	16.400.—
Fondului de penziune al funcționarilor	10.000.—
Fondului special de rezervă	15 406.88

Astfel dividendă anului 1904 s'a fixat cu 14 per. și couponul Nr. 32 se va rescumpăra imediat după adunarea generală cu 28 cor. ca și în anul precedent.

Cu dotațiunea anului curent, fondul special de rezervă se urcă la Cor. 121.799.36 și fondul de penziune al

funcționarilor la 466.106.—

Pentru distribuirea sumei de C. 16.000 destinată spre scopuri culturale și de binefacere, direcțiunea a prezentat următoarea propunere, care s'a primit întocmai din partea adunării generale:

1. Mesei studenților	K 6.000—
2. Fondului de clădire al bisericii catedrale gr.-or. din Sibiu, din K 10.000—rata III de	3.000 —
3. Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român pentru școala civilă de fete	2.000—
4. Școalei reuniunii femeilor române din Sibiu	600—
5. Internatului reuniunii femeilor române din Brașov	400—
6. Societății „R. Jună“, Viena	200—
7. Societății „Petru Maior“, Budapesta	200—
8. Tinerimii universitare din Cluj	200—
9. Societății academice „Carmen Sylva“ din Graz	100—
10. Alumneului din Timișoara	200—
11. Internatului gr.-or. din Beiuș	200—
12. Studenților morboși din Brașov	200—
13. Studenților mizeri din Blaj	200—
14. Fundațiunii studenților din Brad	200—
15. Reuniunii române de muzică din Sibiu	200—
16. Reuniunii române de muzică din Brașov	200—
17. Reuniunii de agricultură din Sibiu	200—

18. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiu	200.—
19. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov	100.—
20. Reuniunii igienice, Sibiu	100.—
21. Gremiului comercial, Sibiu	100.—
22. Reuniunii sodalilor români din Sibiu pentru fondul mesei comune al învățăceilor	100.—
23. Asociațiunii pentru spriginirea învățăceilor români din Brașov	200.—
24. Pompierilor din Sibiu	100.—
25. Incendiaților din Topârcea (dați deja)	200.—
26. Incendiaților din Câmpeni (dați deja)	200.—
27. La dispoziția direcțiunii	800.—
Total:	K 16 400.—

Prețul marcelor de prezență s'a fixat cu 10 cor. ca și în anii trecuți, atât pentru centrală cât și pentru filială.

Ultimul punct la ordinea zilei a fost alegerea a doi membrii în direcțiune în locul celor eșiți după ordinea vechimei.

Prezidentul adunării generale cedând locul presidial d-lui *Alexandru Lebu* se procedează la alegere prin ședule, al căreia rezultat se constată precum urmează:

Iosif St. Șuluțu	319	voturi.
George Pop de Băsești	316	»
Dr. Nicolae Comșa	10	»
Victor Fincu	7	»
Constantin Papp	6	»
Un bilet alb.		

În urma acesteia au fost declarați de realeși d-nii Iosif St. Șuluțu și George Pop de Băsești, ambii cu mandat pe 6 ani.

Exhaustivă fiind ordinea de zi adunarea generală s'a închis.

Apel. Fundatorii înființându-l institut «Codreana» au amânat ziua de încheiere a subscrierei acțiunilor până în 1 Mai a. c., când aceasta împrejurare se face cunoscută, toți aceia domni, cari au subscris prospectele până în ziua mai sus amintită la institutul «Sălajana» în Zsibó comitatul Selagiú. *Băsești*, la 26 Martie 1905.

George Pop de Băsești, Dr. *Alexandru Pap*, președinte. notar.

Piața din Aradul-nou.

Prețurile bucatelor scad zi de zi; grâul a scăzut cu 30 filerî; prețul cucuruzului se ține încă. S'au vândut:

1100—1200 măji metrice grâu cor.	17.80—18.20
350—400 „ „ cucuruz „	15.60—15.80
Semnare nominală: secară:	14.80—15.00
„ „ orz:	14.60—14.80
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piața din Arad.

Prețurile nu s'au schimbat în timpul din urmă. S'au vândut:

1150—1200 măji metrice grâu cor.	8.60—8.70
350—400 „ „ cucuruz „	7.70—7.80
Semnare nominală: secară;	7.30—7.40
„ „ orz:	7.20—7.30
„ „ ovăs:	6.80—6.90
„ „ mazărice	12.30—12.50

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENAȘIONAL. —

De 17

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Se opri deodată, văzând, cum ochii negri ca cărbunele ai lui Ludovic Lebar îl fixau plini de foc.

— Ce! ori îi vești ajută, ca să-și stabilească plantațiunea colo? Întrebă creolul, cu un aer mirat. Cu toate acestea mi-se pare, că avem destul de lucru cu dresarea cailor noștri, pentru ai duce în orașul vecin, și că nu e folositor nici neapărat de lipsă să ajutăm altora, ca să-și con-

struească colibele. Au destul sclavi negri, pentru ca să-i servească, nu este așa? Și-apoi d-ta mă uimești, Wash Carrol, d-ta, care te pretindeai însuflețit de atâta antipatie pentru schimbările de fețe și mai ales pentru emigranți, care se silesc fără încetare de a căuta noi teritorii de vânătoare?

— Este adevărat, o mărturisesc îmi cam lipsește logica, murmură Wash cu o voce nepăsătoare. Dar, știi d-ta? noiăștia din Tennessee nu părăsim nici odată pe prieteni noștri și mai ales în țeară străină; de aceea Eduard și eu, ne-am hotărât să-l ajutăm pe acel viteaz colonel. Și cine știe! Într-o zi, poate, vom fi prea mulțumiți să-l găsim, pe el și tovarășii săi, dacă Comanșii și ticălosul Coadă de Tigru ne vor declara războiul, la ceea-ce trebuie să ne așteptăm în fiecare moment.

Tot vorbind astfel, bătrânul traper mușca cu poftă dintr'o bucată de pesmet, apoi dintr'o pulpă de curcan sălbatic, de care avea pline amândouă mâinile.

Eduard Thormley încă dejuna, dar fără a zice o vorbă. Avea destul de lucru cu gândurile sale.

Dulcele chip al Luiziane Dupré plutia în continuu înaintea ochilor săi — după-cum îl contemplase în vis noaptea întreagă.

Dejunul continuă dar' tăcut de oare-ce Lebar părea îngrijat și obosit, și ca de obicei, Wash îl supraveghea, pe sub ascuns, presimțind, că în partea aceasta se petrece ceva neobiceiului și îngrijitor.

„La spune-mi, prietind Wash, zise Thormley, câteva minute mai târziu, cu o mutră șovăitoare și incurată, care nu-i obicinuită. Nu crezu, ca și mine, că acea eapă cu părul pestriț, s'ar potrivea la călărie pentru o fată?”

Terminaseră mâncarea și stateau în picioare la intrarea corralului. Wash aduna în mâna sa încet și cu îngrijire colaciul unei fringhi lungi, de piele netăbăcită, trăgând fumuri dintr'o scurtă lulea.

Lebar se afla la oare-care distanță.

Bătrânul traper se întoarse în spre camaradul său, cu un zimbet ciudat și luător în ris, care schimba fața sa crestată, și-l examină un moment cu un aer cercetător.

Tinărul, cu toată silințele sale, nu se putu opri de a roși și încercă să se prefacă nemulțumit.

— Atunci, s'a hotărât? Eată-te prins, nu-i așa? Întrebă Wash cu un suspin adânc. Să fiu afurisit, dacă femeile nu sunt niște adevărați diavoli. Să mă ia dracu, dacă n'au lucrat iute! Dar' liniștește-te, nu te dojenesc, fătul meu. Tinăra cu părul blond e de sigur cel mai frumos ânger ce am văzut vre-odată, chiar pe icoanele bisericei d'El Paso. Da, da, fătul meu, eapa aceea pestriță e tot ce se poate mai potrivit la călărie pentru o tinăra domnișoară.

Tot vorbind astfel întredeschise puțin bariera corralului, pentru a intra înăuntru.

Thormley se strecură după dânsul apoi îi puse mâna pe braț. Și cum Lebar se apropia la rândul-i, îi șopti repede:

— Crede-mă, dragă Wash, prinde și d-ta unul din acei cai cu arcanul d-tale, ca un viteaz și îndemânic băiat ce ești; apoi, amândoi, vom merge să ne oferim prizonierii celor două domnișoare. N'ai observat și d-ta, ca și mine, că n'au cai? Le va face plăcere la amândouă, dacă le vom oferi câte un cal demn de dânsule.

Cu un semn din cap Wash răspuse că primește propunerea, dar' nu zise nici un cuvânt, de oare-ce Lebar sosia.

Atunci cei trei asociați, introducându-se în corral, închiseră cu îngrijire trecerea în urma lor și-și începură curioasa operațiune de îmblânzitori de cai sălbatici.

Echipamentul și instrumentele lor erau din cele mai simple. Fie-care ținea în mână un arcan lung, format dintr'o curea foarte mlădioasă și unsă cu îngrijire, încolăcită într'un mod particular.

Toți trei aveau la cisme pinteni mexicanî de dimensiuni enorme: trei șei mexicane erau așezate pe pământ, gata de a servi afară din ocol, și aproape de deschizătura acestuia.

Wash Carrol, care era cel mai îndemânic, înaintă mai întâi.

— Uite, Lebar, zise el întorcându-se către acesta. Cum nu ești îndemânic în aruncarea arcanului, nu-i așa? rămâi lângă poartă, pentru a o deschide, când Eduard și eu vom fi prins dol din acești mustangî.

Lebar aruncă arcanul la pământ cu un nepăsător.

— Foarte bine, zise el, pe jumătate supus. Nu-mi pasă voi obosi mai puțin.

Și cum cei doi mustangî înaintau în scena deveni foarte interesantă.

Caii sălbatici, care rătăceau pe ici pe acolo căutându-și nutrețul și sforăind din când în când pe de-asupra palisadei, văzuseră vânătorii și dicaseră capetele, îndată-ce acestia pătrunseră în ocol; toți împreună, la apropierea lor, la marginea opusă părănd cuprinși de o speranță adâncă.

Când, strinși unul lângă altul, simțiră că mai pot înainta, apăsară asupra palisadei, din norocire în locul acesta era mai solidă și struită decât în părțile celelalte și așteptară bunî de frică.

Wash Carrol se apropia încet de ei împărțind colaciul curelei în amândouă mâini.

Latul dintr'un cap al curelei era de doi metri și se țira pe pământ, pe când mâna dreaptă a vânătorului ținea numai extremitatea lui peș și aproape jumătatea arcanului.

Restul acestuia era adunat în mâna stângă și capătul era fixat solid de aceeași mână.

— Și acum, dragă Eduard, pregătește-te să-ți iai iapa pestriță, zise el, percurgând cu virea lui exercitată trupa de colorî atât de rite a dobitoacelor prinse, care în fața lui murau de spaimă și mânie.

POȘTA REDACȚIEI.

Pitic, Făgăraș. Nu e bine să se discuta chipul acesta. Credeți-ne, ar stârni numai războaie. A fost destul cât a fost, ironia și batjocura putea să reducă numai efectul.

Bibliografie.

Publicațiunile Academiei române. Au apărut acum publicațiunile mai jos însemnate și se pot de vânzare la următoarele librării; Șerbanescu Comp., București, Otto Harassowitz, Leipzig, rold et Comp., Viena (Stefansplatz). *Per. hagi*. Basme Aromâne și glosaz. — Lei 8.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzarea următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șirianu Cor. 2.—	plus 10 fil.
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5 „
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.40	5 „
„Școlarul declamator“	0.50 „
„Vatra părăsită“ I. Slavici	1.50 „
„Stropi de roaună“	1.— „
„Aur“ Const. Hodoș	1.50 „
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30 „
„Calendarul“ diecosei aradane	0.40 „
„Carmen Sylva“ de Vojen	1.— „

A apărut și află de vânzare la institutul „Minerva“, București: „Frumos“ de Constantin Leu 1.50.

A apărut și se află de vânzare la institutul grafic „Minerva“ București Teatru de V. A. d. dri Cor. 1.50.

4 cor. numai 4 cor.

plus 20 fil. porto postal.

Drepturile și datorințele învățătorilor și dătorințele confesionale

scrisă pe temeiul legilor regulamentelor, instrucțiunilor, hotărârilor și deciziunilor

principiare

de Dr. Szabo Mihály, inspector regesc

tradusă în românește de

Eugen Zaslo, profesor,

„Visuri trecute“

Un elegant volum de schițe și povești cunoscutul scriitor

Alex. Ciura (Simin).

Costă 1 cor.

Să pot primi dela tipografia semn. din Balassfalva

INSERTIUNI și RECLAME.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că *Săm-*
bătă în 9/22 Aprilie a. c. se vor trage la
sorturi scrisuri funciare rurale pentru un ca-
pital nominal de 1.440.000 lei din care:
scrisuri funciare de tipul 5% — a 47-a
tragere — în valoare de lei 1.302.500 lei,
scrisuri funciare de tipul 4% — a 12-a
tragere — în valoare de lei 137.500.

Tragerea la sorti se va face în ședință
publică, în localul administrației Primei So-
cietăți de Credit Funciar Român din Bu-
curești, strada Colței Nr. 27 orele 3 p. m.,
în prezența consiliului de administrație, a
comisarului guvernului, a proprietarilor a-
sociati și detentori de titluri, ce vor voi să
asiste, și a celui alt public asistent.

DIRECȚIUNEA.

Arverési hirdetmény kivonat.

A battonyai kir. járásbíróság, mint tkvi. hatóság, köz-
teszi, hogy Bodrozsán Janku végrehajthatónak Kálló
mint kiskoru Kálló Aron t. és t. gyámja és társa
rehajtás szenedettek elleni 422 korona 10 fillér tőke-
telés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szegedi
bírórszék (a battonyai kir. járásbíróság) területén
a battonyai 2154 sz. tjkvben A I 638,639 hrsz. sz.
portás belső-ógnek (házzal) 3942 hrsz. 1 hold 949
szögöl herésnek és 5604/b hrsz. 15 hold 584 négyszö-
szántónak özv. Petrovics Misáné Pain Mariska új-
j. Kálló Dánielnét illetett felerészére 3535 koroná-
szennel megállapított kikiáltási árban az árverést el-
te és hogy a fenteb megjelölt ingatlan az 1905 évi
hó 20-ik napjának délelőtti 9 órájkor ezen kir.
bíróóság, mint tkvi hatóság 14 számu helyiségében meg-
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron
la elajátni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok bees-
nak 10% -át vagyis 353 koroná 50 fillért készpénzben,
az 1881: LX. t. cz 42 §-ában jelzett árfolyammal
tított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám
gazdaságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadók-
értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy
1881: LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánat pénznek a
ságnál előleges elhelyeséről kiállított szabályszerű
mrvénynt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, a kir. bíróóság, mint tkvi hatóság-
1905 évi márczius hó 12-én.
582 Olvashatlan aláírás kir. járásbíró.

Compactor român în Arad.

Subscrisul meu iau voe a aduce la
cunoștința onor. public român, că reintors
străinătate m'am stabilit în Arad str.
Witzer János Nr. 7, unde mi am des-

Atelier de compactorie modernă,

cu mașinile cele mai nouă și mai
funcționante, sunt în plăcuta poziție a e-
ori ce lucrări atingătoare de această
dela cele mai simple până la cele
fine legături de lux. Asemenea pentru
protocoale p. cancelarie, cărți bise-
cărți de rugăciuni pentru prea o-
domni preoți, în tomuri singura
ori în partii de orice mărime, pe
asigurarea unui serviciu solid, prompt
și fin.

În speranță, că onor. public român
va oferi binevoitorul concurs, rămân
Cu distinsă stimă

Iustin Ardelean,
compactor.

Cele mai cu sic uniforme și articole
pentru uniforme în prețurile cele mai mo-
derate pregătește:

Braun János și Soțul

353 croiterul regimentului de cavalerie Nr. 12.
Strada Szalacz și Kölessey 6.

Ujházi Ede
giuvaelier
atelier de gravuri
Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)
(gravări de monograme, embleme, inscripții)
Execută specialități de giu-
vaero, tot felul de reparări
abatjour etc. Schimbări
de aur și argint conform
cursului de zi.
Comande din provincie să execute prompt.
Asortiment de articole de optică.
Reparări de oroloage.
464 Prepari culante.

Înștiințare!

Am onoare a anunța pe on. public, că *Săm-*
bătă în 4 Februarie voi deschide cafenea

„OTTTHON“

(fostă Hunyadi)

pe care am aranjat-o splendid, pe lângă
concursul unei muzici renumite.

Se va serba inaugurarea festivă.

Bufoete rece și beuturi alese, dispunând
de ziare locale și din capitală solicitând
binevoitorului concurs.

Sunt cu stimă deosebită

Grünwald Simon,
cafegiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul
cel mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

Dr. Iustin Marșieu

anunță că și-a deschis

Cancelarie advocațională

în ARAD,

Strada Salacz Nr. 1 etagiul II.

574

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de ama-
netare cumpără pentru prețurile cele m
mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de
bijuterii și oroloage.

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete.**

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă
a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punct-
tual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât
de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei examinări poți cu singuranță afla și calea pe care
ajungi să vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face
acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu
deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marea de răs-
puns După încheerea curei, au la see scrisorile se ard
rere espresă se retrimite.

Un astfel de lecuritor și curățitor e institutul special
al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientitate capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc
trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri
Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palóc
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metoda sa proprie de vindecare și casurile
cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de testicule,
de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale stitlisu-
lui, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele seculare femești. Pentru femei e saie
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le da
insuși dr. Palóc dela 10 ore în. a până la ameză).

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Prăvălie pentru mănuși și
suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vînd pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugînd spriginul binevoitor al public rîmân cu respect: **Hubatschek T.**

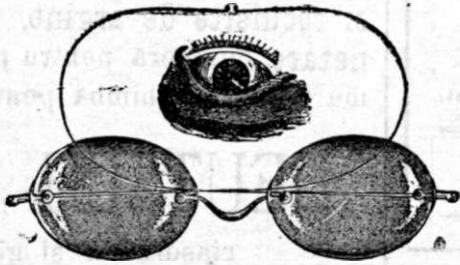
303

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Diaphragma și ochelii noi — perpha ai lui **RODENSTOCK** fără reflex din fabrica de articole optice a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!
Sticlă de cristal, omogenă foarte străvezie.

Fără rame!
Lipsiți cu totul de împărăștierea deasă neplăcută a ramei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea forței vizuale.

Singurul reprezentant în Arad și jur

Samuil Dick

orologier și fabricant de articole optice. Colțui Străzii Ioan Weitzer.

557

Să pîrtinim industria dela noi!

Primul deposit aradan de parisoale și paraplee — construcții proprii.

NASSAN R.

562

Aarad, Szabadság-tér 19.

Parisoale, paraplee, corturi de gradină, paraplee de gală, corturi pentru ingineri, umbrele pentru copii, umbrele elegante se pot alege. — Reparaturi se efectuează în aceeași zi.

— Să sprijinim industria dela noi! —

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe bulevardul Principele Josif (József főherceg-ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electrical de fotografie pe hîrtie

in care in decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hîrtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de estine:

- 1 fotografie vizit pînă la trei persoane 25 cr. (50 fl.)
- 1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor)
- 3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitînd vizitarea onor. public

Rîmân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

fotograf.

473

Am onoare a aduce la cunoștință P. T. publicului băbraților, că mi-au sosit:

**postavurile cele mai noue
de primăvară și vară**

așa zicînd toate fabricate ungare, engleze, franțuzești

Pentru cea mai nouă metodă de croit și cea mai bună execuție răspund, drept aceea rog p. t. publicul local și din provincie, să-mi dea spriginul său.

KARPELESZ ZSIGMOND
croitor-bărbătesc.

553

Deák Ferencz-utca 32.

Prăvălia de monumente a lui Iosif Menráth
Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

Aduc cu stimă la cunoștința on. public, că din 1 Februarie a. c. am luat prăvălia de monumente a lui Menráth și văd. Frank și voi conduce-o deacum sub firma

MENRÁTH IOSIF

Deoarece-ce mi-a succes a-mi ține muncitorii cari lucrează la aceasta firmă dela înființarea ei și săvârșit totdeauna lucru punctual și bun ast-fel sunt în poziția că deacum voi pute corăspunde comandelor cu cari mă onorează on. public. — Vă rog dar a mă onora cu comenzi și a-mi da ocașie să vă conving despre activitatea mea conștiințioasă și promptă.

Cu stimă:

Iosif Menráth

Arad, piața Boros-Béni Nr. 2.

548

**CREMA
MARGARETA**

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșeața de pe nas și de pe mîni. Mijloc mai bun pentru obraji și mîni aspre nu există.

Efect instantaneu.

Pretul 1 cor.

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist in Arad.

Nr. Telefonului 111.